

Адаменко А. В.

КПІ ім. Ігоря Сікорського ФММ,

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах, коли економіка країни переживає глибоку кризу, більшість підприємств опинилися у тяжкому фінансовому становищі. Пов'язано це як з об'єктивними, так і з суб'єктивними причинами. Керівники вищої ланки управління здебільшого виявилися не готовими до роботи в умовах крайньої нестабільності, жорсткої конкуренції та підвищеного ризику. Таким чином, дуже актуальною є завдання створення інструменту для виконання комплексного аналізу виробничо-економічної діяльності підприємств з метою виявлення недоліків в управлінні, а також визначення шляхів підвищення ефективності їх роботи.

В умовах економічної нестабільності в Україні підприємства стикаються з численними викликами, які вимагають перегляду традиційних підходів до управління економічним потенціалом. Економічний потенціал підприємства є основою його життєздатності та конкурентоспроможності, а також ключовим чинником, який впливає на його можливості адаптуватися до швидкозмінного середовища.

В економічній літературі даються різні визначення економічного потенціалу, сутність яких зводиться до того, що економічний потенціал є здатністю підприємства до досягнення поставленої мети за рахунок наявних ресурсів та можливостей їх використання.

Іншими словами, категорію «економічний потенціал» можна розглядати у двох аспектах: ресурсному та результативному. Якщо у першому випадку економічний потенціал представляє сукупність економічних ресурсів, яку має підприємство, то в другому він оцінюється з позиції його здатності до ефективного використання наявних ресурсів з метою досягнення високої результативності господарської діяльності підприємства та задоволення потреб суспільства.

Узагальнюючи дані літературних джерел, можна дати визначення економічного потенціалу як системи економічних можливостей для використання всіх видів наявних у підприємства ресурсів з метою досягнення їх ефективного використання та отримання максимуму прибутку.

Виходячи з визначення економічного потенціалу, його можна охарактеризувати також як сукупність різних залучених до господарського обороту ресурсів та вміння організувати їх ефективне використання на підприємстві.

Одним із ключових напрямів активізації економічного потенціалу є вдосконалення фінансового управління. За словами Т. Б. Кузенко і Н. В. Сабліної, ефективне управління фінансовим потенціалом забезпечує реалізацію стратегічних цілей підприємства шляхом оптимального використання фінансових ресурсів та мінімізації ризиків [1]. Це, зокрема, передбачає застосування інноваційних методів управління, таких як стратегічний облік і гнучке бюджетування. Стратегічний облік є важливою складовою інформаційної системи підприємства, яка підтримує прийняття довгострокових рішень. Впровадження такого підходу дозволяє здійснювати прогнозування та оцінювати можливі сценарії розвитку підприємства, враховуючи динамічність зовнішнього середовища.

Ефективне управління фінансово-економічним потенціалом є актуальним завданням для підприємств, особливо в умовах зростання глобальних вимог до конкурентоспроможності. Як зазначає В. С. Капканець, процес інтеграції України у світовий ринок створює додаткові виклики для багатьох підприємств, особливо для промислових, які зобов'язані відповідати міжнародним стандартам якості та продуктивності. Для досягнення стабільності підприємствам необхідно зосередитися на оптимізації фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність і фінансова стійкість [2].

Ще одним важливим напрямом є створення ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення. У цьому контексті особливу увагу привертають питання

стратегічного обліку, який сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Як підкреслює О. П. Кундря-Висоцька, стратегічний облік дозволяє підприємству не лише аналізувати минулі результати, але й формулювати прогностичні оцінки, що допомагають уникнути ризиків та визначати перспективні напрями діяльності [3].

Крім того, важливо розвивати людський капітал та інноваційний потенціал підприємства. В сучасних умовах підприємства стикаються із скороченням кількості кваліфікованих кадрів, недостатнім фінансуванням професійного розвитку та слабким впровадженням інноваційних рішень. Це обумовлює необхідність інвестувати в розвиток персоналу, підвищення кваліфікації, а також впровадження технологічних інновацій, що є важливими для підвищення продуктивності праці та забезпечення сталого розвитку [4].

Таким чином, активізація економічного потенціалу підприємств в умовах економічної нестабільності в Україні потребує комплексного підходу, який включає фінансову стабільність, стратегічне планування та інноваційні технології. Успішна адаптація підприємств до нових умов ринку можлива за рахунок модернізації виробничих процесів, впровадження стратегічного обліку, що дозволить не лише покращити управлінське прийняття рішень, але й забезпечити довгострокову ефективність та конкурентоспроможність.

Також підприємства мають зосередитися на створенні сприятливих умов для розвитку персоналу, що сприятиме не лише підвищенню продуктивності, але й збільшенню інноваційного потенціалу. Як результат, посилення інноваційних підходів у сфері управління та підвищення ефективності використання ресурсів стане запорукою стабільного розвитку українських підприємств та допоможе зміцнити свої позиції на ринку.

Перелік посилань

1. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 123-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_4_16.
2. Капканець В. С. Стан та перспективи розвитку фінансово-економічного потенціалу підприємств залізничної галузі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 11. С. 51-55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_11_13.
3. Кундря-Висоцька О. П. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного розвитку підприємства: необхідність і методологічні проблеми. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. Вип. 1. С. 470-478. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2014_1_60.
4. Новікова О. Ф. Проблеми та перспективи економічного та соціального розвитку підприємств в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2016. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_7_3.